

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 25/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain 2 ja 8 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä syyskuuta 2000 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain 2 ja 8 §:n muuttamisesta (HE 121/2000 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat lakialoitteet:

— Laki vapaan poisto-oikeuden toteuttamisesta Euroopan unionin tavoite 1 -ohjelmaan Suomessa kuuluvilla alueilla (LA 139/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 18 päivänä marraskuuta 1999.

— Laki erityispoisto-oikeuden väliaikaisesta toteuttamisesta (LA 150/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 11 päivänä marraskuuta 1999.

— Laki kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta (LA 105/2000 vp — Mirja Ryyänen /kesk

ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 26 päivänä syyskuuta 2000.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Kari Aaltonen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Tarja Arajärvi, sisäasiainministeriö
- ylitarkastaja Raimo Puhto, kauppa- ja teollisuusministeriö
- ylitarkastaja Tuula Hakola, Verohallitus
- johtaja Pirkko Nieminen, Lapin TE-keskus
- johtaja Tero Honkavaara, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto.

Kirjallisen lausunnon ovat toimittaneet Talousneuvosto ja Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain (1262/1993) mukaan kehitysalueelle perustetun tuotantolaitok-

sen ja matkailuyrityksen käyttöomaisuuden hankintameno saadaan vähentää verotuksessa säännönmukaisia poistoja suuremmin poistoin. Veronhuojennus koskee myös tuotantolaitoksen ja

matkailuyrityksen merkittävää uudistamista ja laajentamista. Korotettu poisto voidaan tehdä omaisuuden käyttöönottovuonna ja kahtena sitä seuraavana vuonna. Veronhuojennukseen ovat oikeutettuja vain kehitysalueella toimivat pienet ja keskisuuret yritykset. Tukea ei myönnetä niin sanotuille herkille toimialoille, joille annettavat tuet ovat EY:n perustamissopimuksen mukaan kiellettyjä tai joihin liittyy erityisiä rajoituksia.

Hallitus ehdottaa kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annettua lakia muutettavaksi siten, että korotetut poistot voitaisiin tehdä myös vuosina 2001—2003 tehtyjen investointien hankintamenoista.

Ehdotettu tuki on sellaista EY:n perustamissopimuksen 88 artiklassa tarkoitettua tukea, jonka toteuttamiseen tulee saada komission lupa. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Asetus lain voimaantulosta annettaisiin sen jälkeen, kun laki on vahvistettu ja tuen hyväksyttävyyttä koskeva päätös on saatu. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen keran verovuodelta 2001 toimitettavassa verotuksessa.

Lakialoitteet

Lakialoitteeseen LA 139/1999 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan säädettäisiin laki, joka mahdollistaisi rakennerahastokauden 2000—2006 aikana Euroopan unionin tavoite 1 -ohjelmaan Suomessa kuuluvalla alueella perustetun tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen käyttöomaisuuden hankintamenon vapaan poisto-oikeuden.

Lakialoitteeseen LA 150/1999 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan säädettäisiin laki, joka mahdollistaisi kasvukeskusten ulkopuolelle perustetun tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen käyttöomaisuuden hankintamenon väliaikaisen erityispoisto-oikeuden.

Lakialoitteeseen LA 105/2000 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annettua lakia muutettaisiin siten, että oikeutta korotettuun poistoon laajennettaisiin useammassa suhteessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Korotetun poisto-oikeuden piiriin kuuluvalla matkailuyrityksellä tarkoitetaan laissa hotellia, motellia ja muuta niihin verrattavaa majoitusliikettä, majoitusliikkeen omistajan sen yhteydessä harjoittamaa ravitsemusliikettä sekä maatalouden yhteydessä harjoitettua majoitustoimintaa, jos se muodostaa maataloudesta erillisen liikkeen. Matkailuyrityksenä ei sen sijaan pidetä erilaisia matkailuelinkeinon liittyviä ohjelmalveluja tarjoavia yrityksiä. Tällaisten matkailun oheispalvelujen merkitys koko matkailuelinkeinolle on viime vuosina selvästi kasvanut. Alalle on muun muassa syntynyt erilaisia elä-

mysmatkailupalveluja tarjoavia yrityksiä. Valiokunta pitää lain soveltamisalan suppeutta puutteena.

Valiokunta on mietinnössään VaVM 18/1997 vp todennut, että jos lakia jatketaan vuoden 1998 jälkeen, on selvitettävä, onko tarkoituksenmukaista sisällyttää lain piiriin ohjelmalveluyritykset tai matkailuun vastaavalla tavalla liittyvät yritykset. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lain soveltaminen ohjelmalvelutoimintaan saattaisi johtaa rajanveto-ongelmiin. Valiokunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet laajentaa lain soveltamisala matkailuelinkeinon liittyviin ohjelmalveluyrityksiin.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että lakialoitteisiin LA 139/1999 vp, LA 150/1999 vp ja LA 105/2000 vp sisältyvät lakiehdotukset hylätään ja

että hyväksytään lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet laajentaa lain soveltamisala matkailuelinkeinon liittyviin ohjelmapalveluirtyksiin.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Maria Kaisa Aula /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäsen. Olavi Ala-Nissilä /kesk
Pirjo-Riitta Antvuori /kok (osittain)
Timo Ihamäki /kok
Seppo Kääriäinen /kesk
Reijo Laitinen /sd
Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Tuija Nurmi /kok
Mauri Pekkarinen /kesk
Virpa Puisto /sd
Ola Rosendahl /r

Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /vihr
Sakari Smeds /skl
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /kesk
Jorma Vokkolainen /vas
vjäs. Matti Huutola /vas
Kari Kantalainen /kok
Juha Karpio /kok (osittain)
Hannes Manninen /kesk (osittain)
Anu Vehviläinen /kesk (osittain).

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Arvo J. Kämppi

valiokuntaneuvos Jukka Vanhanen.

VASTALAUSE

Perustelut

Verotus on keskeinen osa uutta aluepolitiikkaa. Sillä voidaan vaikuttaa merkittävästi yritysten ja ihmisten alueelliseen sijoittumiseen. Verotuksella on mahdollista tukea taloudellista kehitystä niillä alueilla, joilla työllisyys- ja talouskehitys näyttää huonolta ja joilla Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen integroituminen kansainväliseen talouteen on aiheuttanut erityisiä muospaineita.

Vastalauseessa ehdotettu korotettu poisto-oikeus on suunnattu hankkeisiin, jotka parantavat kehitysalueiden yritysten kilpailukykyä, vahvistavat tuotantorakenteeltaan ongelmallisten ja yksipuolisten alueiden elinkeinorakennetta, alentavat siten työttömyyttä ja osaltaan vähentävät väestön muuttoliikettä kehitysalueilta. Se olisi erityisen tärkeä tietotekniikkaan perustuvien osaamisintensiivisten yritysten sijoittumisen kannalta, koska heille nykyinen 25 prosentin vuotuinen poistokatto on liian alhainen.

Vastalauseessa ehdotetaan, että korotettu poisto-oikeus olisi I ja II tukialueiden lisäksi mahdollista asetuksella väliaikaisesti myöntää aluepoliittisilla erityisperusteilla myös muilla kasvukeskusten ulkopuolisilla alueilla.

Lisäksi ehdotetaan korotetun poisto-oikeuden määräksi 70 prosenttia valiokunnan mietintöön sisältyvän 50 sijasta. Korotettu poisto-oikeus ehdotetaan voitavaksi tehdä hankitun käyttöomaisuuden käyttöönottovuotta seuraavina kolmena vuotena valiokunnan esittämän kahden sijasta.

Uuden tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen perustamisen yhteydessä hankitun käyttöomaisuuden lisäksi korotettu poisto-oikeus koskee myös tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen merkittävän uudistamisen ja laajentamisen yhteydessä tehtyjä käyttöomaisuushankintoja.

Korotettua poisto-oikeutta ovat useat tahot — muun muassa pohjoiset ja itäiset maakunnan liitot — esittäneet keinoksi alueellisen elinkeinotoiminnan virkistämiseen ja muuttoliikkeen tasapainottamiseen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Laki

kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain (poist.)muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1262/1993) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 8 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti ja 8 §:n 2 momentti laissa 1215/1998, seuraavasti:

1 § (Uusi)

Lain tarkoitus ja alueellinen soveltaminen

— — — — —
Kehitysalueella tarkoitetaan tässä laissa alueiden kehittämisestä annetun lain

(1135/1993) nojalla valtioneuvoston määräämää kehitysalueen I ja II tukialuetta *sekä muuta asetuksella tarkemmin aluepoliittisilla erityispe-rusteilla määriteltävää kasvukeskusten ulkopuo-lista seutukuntaa.*

2 §

Veronhuojennukseen oikeuttavat investoinnit

(Kuten VaVM)

5 § (*Uusi*)

Korotettu poisto

Poiketen siitä, mitä elinkeinotulon verotuk-sesta annetun lain 30 ja 34 §:ssä säädetään, vero-velvollisella on oikeus vähentää poistoina tuo-tannollisessa toiminnassaan tai matkailuyritys-toiminnassaan käyttämänsä 2 §:ssä tarkoitetun käyttöomaisuuden hankintamenosta siltä vero-

vuodelta, jona uutta tuotantolaitosta tai matkai-luyritystä taikka tuotantolaitoksen tai matkailu-yrityksen laajentamista tai uudistamista varten hankittu käyttöomaisuus otetaan käyttöön, sekä *kolmelta seuraavalta verovuodelta toimitettavis-sa verotuksissa määrä, joka on enintään elinkei-notulon verottamisesta annetussa laissa sääde-tyn poiston enimmäismäärä korotettuna 70 pro-sentilla.*

8 §

Voimaantulo

(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös

(Kuten VaVM)

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2000

Maria Kaisa Aula /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk

Anu Vehviläinen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Hannes Manninen /kesk
Sakari Smeds /skl